Universitetet i Bergen
Det medisinsk-odontologiske fakultet

	Styresak: 44/15
Sak nr.: 2014/5423	Møte: 27.05.2015

Resultater utdanning, forskning, forskerutdanning og søknader om eksterne forskningsmidler

Grunnlagsdokumenter i saken

a) Fakultetsstyresak 15/15: Utdanningsmeldingen 2014
b) Fakultetsstyresak 16/15: Forskingsmelding 2014
c) Fakultetsstyresak 17/15: Forskerutdanningsmeldingen 2014
d) Fakultetsstyresak 18/15: Årsmelding forskerlinjen 2014
e) Vedlegg: Notat - Resultater utdanning 2014
f) Vedlegg: Notat – Resultater forskning 2014
g) Vedlegg: Notat – Resultater forskning eksterne søknader 2014
h) Link: Tilstandsrapport for høyere utdanning 2014: https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/tilstandsrapporten-2015/id2409832/
i) Link: Forskningsbarometeret 2014: https://www.regjeringen.no/contentassets/d931558128774ac8932cf41033eb1c9e/forskningsbarometeret-2015.pdf

Hva saken gjelder

I denne saken er det tre notater som omhandler resultater knyttet til utdanning, forskning og eksterne søkeprosesser. Det gis kun en kort oversikt over viktige resultatparameter for de enkelte områdene. Det foreligger mye relevant informasjon både internt ved fakultetet og for sektoren generelt. Dette legges til grunn ved strategisk planlegging og veivalg ved fakultetet.

Kunnskapsdepartementet har nylig offentliggjort sin årlige tilstandsrapport for sektoren. Det er et omfattende dokument med mye nyttig informasjon om utviklingen i sektoren. Rapporten ligger på departementets hjemmeside.

Vurdering

Utdanning
Fakultetet tar opp studenter til 298 studieplasser hvert år. Søknaden til studiene er jevnt over god med høy gjennomføringsandel (94,5 %). I 2014 hadde vi 5 544 søkere til plassene. Det ble tatt opp 336 studenter til de 298 plassene. Dette er blant annet for å kompensere for noe frafall gjennom studiene, spesielt de første årene. Medisinstudiet er det største av studiene og utgjorde 55 % av de nye studentene i 2014.

Forskning og forskerutdanning
Resultater i forskning er et omfattende felt og kan måles på mange måter. I økonomirapportene kommenteres forskningsaktivitet gjennom året målt i kroner. Dette sier imidlertid ikke noe om resultatet av forskningen. I vedlagte notat er det omtalt utviklingen i

noen viktige nøkkeltall knyttet til publisering, avlagte doktorgrader og forskerlinjen som gir noen indikasjoner på utviklingen.

Eksterne søknader om forskningsmidler
I 2014 er det registrert innsendt 228 søknader til ulike bidragsytere. Det reelle antallet er høyere fordi alle søknader ikke er registrert. De fleste søknadene (71 %) er sendt norske bidragsytere, i hovedsak NFR, Kreftforeningen og Samarbeidsorganet for Helse Vest, Universitetet i Bergen og Universitetet i Stavanger.

Det er variasjoner mellom instituttene, både når det gjelder antall søknader sendt og tilslagsprosenten. Institutter som sender flest søknader, har også høyest tilslagsprosent.

Etablering av egne forskningsrådgivere ved fakultetet har gitt god støtte ved større og komplekse søkeprosesser. Fortsatt sendes de fleste søknader uten bidrag fra forskningsrådgivere. Bistand er i hovedsak gitt til EU-søknader og store NFR-søknader.

Forslag til vedtak:

1. Fakultetsstyret tar resultater for utdanning, forskning, forskerutdanning og ekstern søknadsaktivitet om forskningsmidler til orientering.

Inger Hjeldnes Senneseth
Fungerende fakultetsdirektør

Ørjan Hauge
Fungerende assisterende fakultetsdirektør

Vedlegg:
1) Vedlegg: Notat – Resultater utdanning 2014
2) Vedlegg: Notat – Resultater forskning 2014
3) Vedlegg: Notat – Resultater forskning eksterne søknader 2014

20.05.2015/ Beathe Bjørneberg, Ørjan Hauge

Resultater utdanning 2014

Notatet gir en kort oversikt over nøkkeltall for på utdanningsområdet ved fakultetet i 2014.

Studieplasser og opptak til grunnstudier

Studieplassene til fakultetets grunnstudier er 298 plasser. Siste endring fant sted mellom 2011 og 2012, da profesjonsstudiet i medisin fikk tildelt 10 nye plasser. Det er ikke forventet endring i antall studieplasser for studieåret 2016/2017.

For Universitetet i Bergen totalt sett har antall studieplasser vært synkende de to siste årene. Studieplasser for det enkelte studieprogram er nærmere presisert i tabell 2 nedenfor.

Tabell 1 – Studieplasser under Samordna opptak

	2010	2011	2012	2013	2014
MOF	247	288	298	298	298
Totalt UiB	3851	3960	4000	3930	3860
MOF andel av UiB	6,4 %	7,3 %	7,5 %	7,6 %	7,7 %

Det reelle opptaket til grunnstudiene har de siste årene vært noe høyere enn opptaksrammen skulle tilsi. Dette er tiltak fra fakultetets side, der overbooking i forhold til tilbud i Samordna opptak benyttes som et virkemiddel mot effekten av frafall gjennom hele studiet.

For alle våre grunnstudier, med unntak av Bachelorprogram i human ernæring, opererer myndighetene med måltall for antall ferdige kandidater med autorisasjon. Måltallet ligger forholdsvis nært til opptaksrammen, og overbooking har derfor vist seg nødvendig.

Tabell 2 - Søker- og opptaksdata grunnstudier 2014

	Studieplasser	Søkere	Opptatte studenter	Poenggrense førstegangsvitnemål
Medisin	160	2 727	184	57,4
Odontologi	48	1 088	58	55,4
Human ernæring	34	516	32	40,0
Tannpleie	32	655	33	39,2
Farmasi	24	558	29	48,8
Totalt	298	5 544	336	

Antall studenter som er tatt opp, har ligget stabilt eller økt de tre siste år, med noen mindre variasjoner. Økningen kan for noen programmer forklares med utsendelse av flere tilbud som ledd i strategien for å kompensere for frafall tidlig i studiet.

Studiepoengproduksjon

Tabell 3 viser ny studiepoengproduksjonen for de ulike studieprogrammene ved MOF for 2014. Tallene er presentert i antall årsenheter. Én årsenhet tilsvarer en produksjon på 60 studiepoeng.[1] Produksjonen rapporteres for det studieprogrammet studenten har aktiv studierett på. Eksempelvis, om en medisinstudent og en odontologistudent begge avlegger eksamen i BIOBAS, vil deres poeng tilskrives deres respektive program i denne tabellen.

Tabell 3 - Studiepoengproduksjon

Studieprogram	2012	2013	2014	Finans. Kat.
Medisinstudiet	860,1	853,4	876,1	A
Integrert mastergrad i odontologi	197,3	195,3	203,9	A
Integrert masterprogram i farmasi	100,4	86,4	100,5	B
Bachelorprogram i tannpleie	60,3	59,6	63,5	D
Bachelorprogram i human ernæring	59,4	70,5	58,4	F
Masterprogram i medisinsk biologi	44,3	45,5	39,4	C
Forskerlinjen ved Det medisinske fakultet	26	28,4	35,7	A
Klinisk masterstudium for fysioterapeuter	29,7	19,5	33,2	C
Masterprogram i klinisk ernæring	18,1	21,2	27,2	C
Masterprogram i ernæring - Human ernær	14,7	18,2	19,3	D
Masterprogram i internasjonal helse	28,6	15,2	19,3	D
Internasjonale programmer og avtaler[1]	5,1	10,2	18,9	F
Masterprogram i helsefag - Fysioterapivite	9,6	12,9	13,1	D
Masterprogram i helsefag - Sykepleieviter	12,8	13,1	12,3	D
Masterprogram i helsefag - Genetisk veile	7,3	5	10,3	D
Spes. utdanning i odontologi	9,8	7,9	7,1	IS
Master's programme in Oral Sciences	8,3	4,6	5,9	C
Årsstudium, Det medisinsk-odontologiske	9,4	18,1	5,8	F
Masterprogram i helsefag - Radiograf/Bioi	3,3	6,3	5,2	D
Masterprogram i farmasi for reseptarer	9,5	7,2	4,8	C
Joint Master Degree - Erasmus Mundus Eu	1,2	2	1	D
Sum	**1521,8**	**1503,1**	**1561,2**	

MOF har hatt en oppgang i antall produserte studiepoeng sammenlignet med 2013 og 2012. Fremgangen skyldes i hovedsak høyere studiepoengproduksjon ved grunnstudiene, med unntak av bachelorprogrammet i human ernæring, som er tilbake på et normalt nivå etter et svært godt år i 2013[2]. For de andre programmene er det variasjoner fra år til år, men det er innenfor det normale.

Studiepoengene gir grunnlag for undervisningskomponenten av finansieringssystemet for universiteter og høyskoler. Dersom en institusjon øker/reduserer faktisk avlagte studiepoeng, økes/reduseres institusjonens resultatbaserte uttelling. Det er fastsatt en budsjettuttelling per 60-studiepoengsenhet (årsenhet) for ulike finansieringskategorier. Tabell 3 viser hvilke finansieringskategorier våre studieprogram befinner seg under, og tabell 5 hvilken uttelling årsenhetene gir (etter gjeldende satser). Kategori A gir høyest uttelling med 140 000 kroner mens kategori F gir lavest uttelling med 35 000 kroner.

[1] Formelen er (bestått – bestått gjentak) x studiepoeng / 60.
[2] Produksjonen for BA ernæring har siden 2010 lagt i underkant av 60 årsenheter.

Gjennomføringsandel

Samlet var gjennomføringsprosenten ved fakultetet 94,5 % for 2014. Det er den klart høyeste blant alle fakultetene ved UiB. Dette skyldes den høye andelen av profesjonsstudier med stort innslag av obligatorisk undervisning hvor studentene selv ikke kan endre utdanningsplanene sine.

Gjennomføringsprosenten er noe ulik for de ulike programmene. De små programmene er sårbare for svingninger på grunn av lite antall studenter og at det ikke er opptak hvert år på noen av programmene. For Bachelorprogram i tannpleie er det et reelt stort frafall. Det arbeides med tiltak for å få opp gjennomføringen for dette studiet.

Kreerte grader i 2014

I 2014 ble det kreert 346 grader ved fakultetet. Av disse utgjør medisin og odontologi den største andelen med henholdsvis 41 % og 10 %. Antallet varierer litt mellom år fordi noen studier ikke har opptak hvert år, samt at studieprogresjonen kan variere noe mellom år.

Internasjonalisering

I 2014 studerte 64 av våre studenter ved et lærested i utlandet for å ta emner et gitt semester. Tilsvarende var det 69 utenlandske studenter som kom til oss. Dette er i hovedsak i regi av ERASMUS- og NORDPLUS-avtalene. I tillegg er det 9 studenter på kvoteordninger og 20 utenlandske studenter som selv finansierer studiene hos oss.

Det er forventet at andelen av utreisende studenter vil kunne gå noe ned i tiden framover. Dette skyldes at en stor del av våre utreisende studenter de siste årene har tilhørt farmasi, og disse har avlagt et obligatorisk høstsemester i galenisk og klinisk farmasi ved University of East Anglia. Disse kursene skal for fremtiden tilbys ved UiB, og antall utreisende studenter for høstsemesteret vil falle med i overkant av 20 studenter.

Det er fokus på å tilby både innreisende og utreisende studenter faglig gode opplegg og det arbeides kontinuerlig med dette.

13.05.2015/ Eirik Dalheim, Beathe Bjørneberg

Resultater forskning 2014

I notatet omtales utviklingen på viktige parameter som gir indikasjoner på utvikling i forskningsaktiviteten. Vår forskning finansieres både av midler i grunnbevilgningen og av eksterne midler. Det er ikke skilt mellom interne og eksterne finansieringskilder i dette notatet. Status på eksterne søknadsprosesser i 2014, er omtalt i eget notat.

Publisering

Antall publikasjoner ved fakultetet har økt med 23 % de siste fem årene og i 2014 ble det publisert 1 238 artikler. Veksten har i hovedsak kommet i nivå 1 publikasjoner slik at andelen nivå 2 publikasjoner er noe redusert (fra 25 % i 2009 til 21 % i 2014). Se figuren nedenfor.

Figur 1 Utvikling antall publikasjoner ved MOF 2009 - 2014

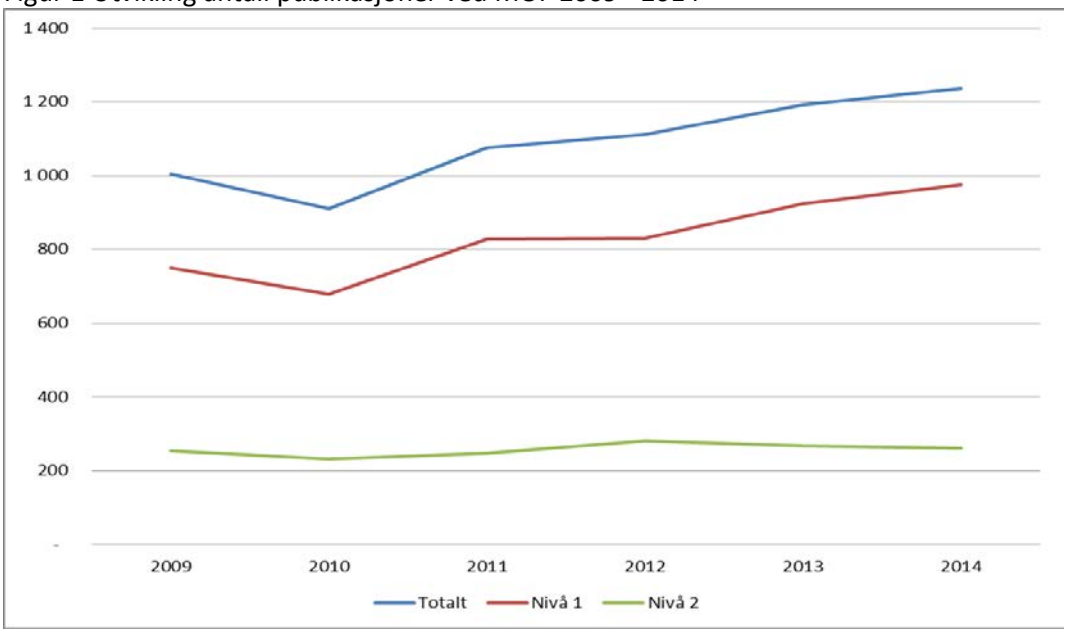

Fakultetet publiserte 43 % av alle artiklene som ble publisert ved UiB i 2014. Likevel er det bare 21 % av publikasjonspoengene som resultat av at flere forfattere i artiklene medfører at publikasjonspoengene deles med flere. Her er det ulik tradisjon i ulike fagmiljø. Siden publikasjonspoeng (og ikke publikasjoner) gir økonomisk uttelling, gjør det at vi får dårligere resultatmessig uttelling grunnet forsknings- og publikasjonssamarbeid.

Tabell 1 Publikasjoner – antall og poeng ved MOF, 2012-2014

	2012		2013		2014	
	Antall	Poeng	Antall	Poeng	Antall	Poeng
MOF	1112	412,7	1192	394,2	1238	401,4
Totalt UiB	2961	2036,4	3040	2048,2	2912	1957,7
Andel av UiB	38 %	20 %	39 %	19 %	42,5 %	21 %

Til tross for at antall publikasjoner har økt med 11 % fra 2012 til 2014, har antall publikasjonspoeng gått ned tilsvarende. Men vi opprettholder andelen publikasjonspoeng siden det også er en nedgang for hele UiB. Fra 2013 til 2014 har antall publikasjonspoeng økt noe. Det har ikke gitt noe økonomisk uttelling fordi nivå 2 publikasjoner som har høyest uttelling har en nedgang. Sammenhengene er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 2 Publikasjonsnivå og økonomisk uttelling ved MOF, 2013 og 2014

	Antall 2013	Antall 2014	Endring	Øk. sats	Endring resultat
Publisering nivå 1	322	334	11,5	34 900	301 253
Publisering nivå 2	72	67	-4,3	104 800	-338 703
	394	401	7,2		-37 450

Avlagte doktorgrader

I 2013 ble det avlagt 115 doktorgrader ved fakultetet. Det er det høyeste vi noen gang har hatt. Antallet i 2012 og 2013 var også høyere enn det vi trolig vil ha i årene framover. Det ble kreert 75 doktorgrader i 2014.

Opptak i doktorprogrammet varierer noe mellom år, men har de siste årene lagt på rundt 100 nye hvert år. Netto gjennomstrømningstid for våre doktorgradskandidater var i 2014 3,4 år. Det er noe kortere enn gjennomsnitt for UiB.

Tabell 3 Avlagte doktorgrader ved MOF, 2012-2014

	2012	2013	2014
MOF	103	115	75
Totalt UiB	251	265	216
Andel av UiB	41 %	43 %	35 %

Avlagte doktorgrader gir økonomisk uttelling i rammen for universitetet. Nedgangen på 40 avlagte doktorgrader ved fakultetet fra 2013 til 2014, vil redusere rammen i 2016 i størrelsesorden 10 millioner kroner.

Forskerlinjen

Ved fakultetet er det 97 forskerlinjestudenter i 2014. Forskerlinjen er et spesialtilbud for lege- og tannlegestudenter (inntil 10 %) som har interesse for forskning og som kan tenke seg å forske parallelt med studiene. Det er forskerlinjestudenter ved alle instituttene. Dette gir et godt rekrutteringsgrunnlag for doktorgradsprogrammet. Det er de siste fem årene tatt opp mellom 16 og 21 studenter hvert år. I 2014 ble det uteksaminert 8 studenter fra forskerlinjen.

Tabell 4 Forskerlinjen – uteksaminerte kandidater ved MOF, 2012-2014

Forskerlinjen	2012	2013	2014
Uteksaminerte kandidater	13	4	8

20.05.2015/ Marianne Heldal Stien, Beathe Bjørneberg

Resultater forskning - eksterne søknader ved fakultetet 2014

Søknadsaktiviteten ved fakultetet er stor. I 2014 ble det sendt 228 søknader og vi fikk tilslag på 71 (31 %). Oversikten er imidlertid ikke helt komplett fordi vi ikke har en fullstendig oversikt over alle søknader som sendes til mulige nasjonale bidragsytere. Figuren nedenfor viser fordeling av søknader for ulike bidragsytere.

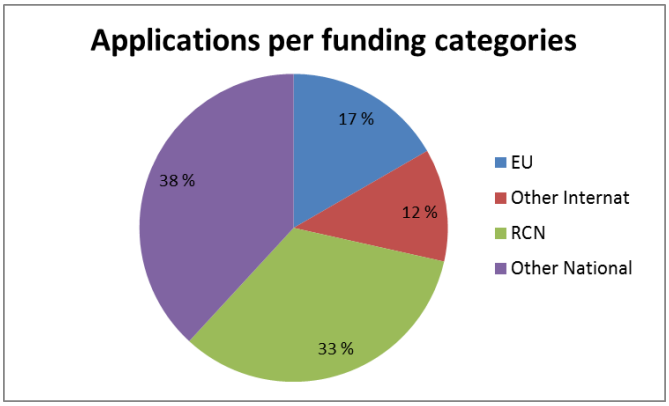

De fleste søknader sendes til norske bidragsytere (71 %). Dette er i hovedsak til NFR, Kreftforeningen og Helse Vest. Ved søknader til NFR har vi en tilslagsprosent på 19,7 % mens vi for de andre nasjonale kildene har fått tilslag på 50,6 % i 2014. Dette er antall søknader som er innvilget og sier ingenting om hvor store beløp som er gitt på de ulike søknadene.

Antall søknader sendt varierer mellom instituttene (fra 15 – 86 søknader). Tilslagsprosenten varierer fra 20 % til 37 %. Årsakene til forskjellene kan være mange knyttet til både størrelse, fag og aktuelle finansieringskilder. Likevel viser tallene at de som søker mest også er de som har høyest tilslagsprosent.

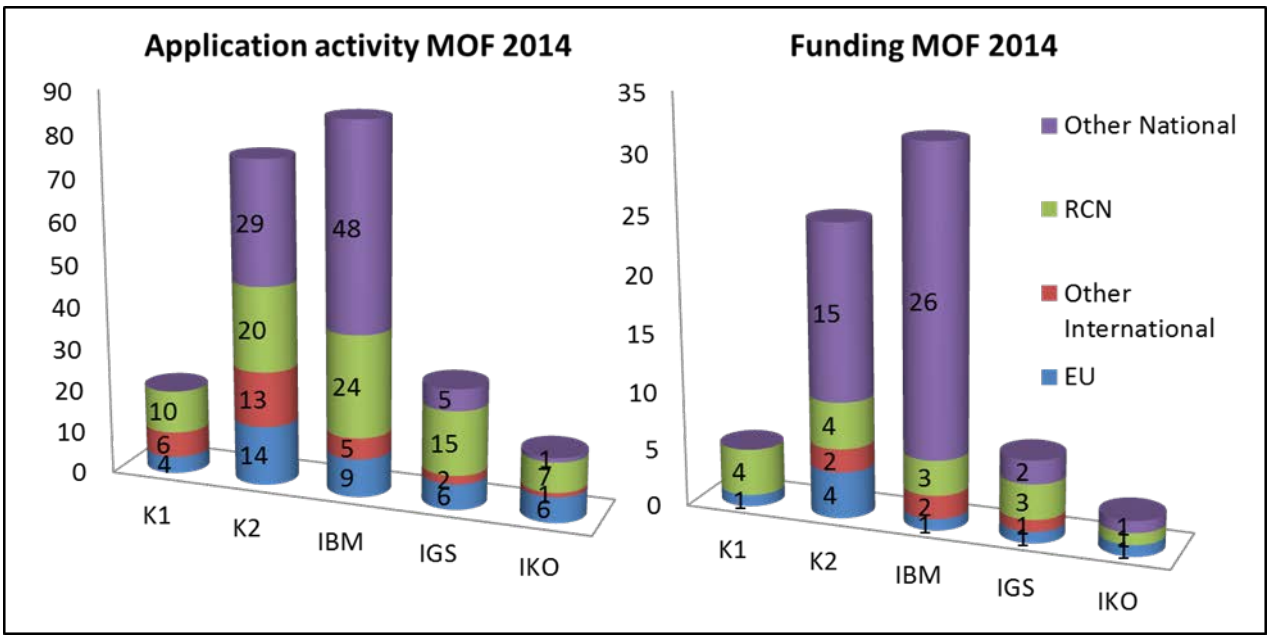

Søknadsaktivitet NFR

NFR har flere aktuelle programområder. Den største søknadsaktiviteten (75 %) er rettet mot FRIMEDBIO. Det ble i 2014 sendt 76 søknader på NFRs ulike programmer. Av dette fikk vi tilslag på 15 søknader (19,7 %) hvorav 10 var FRIMEDBIO. Søknadene til infrastrukturprogrammet forventes avklart juni 2015.

Alle instituttene fikk tilslag på et eller flere prosjekter.

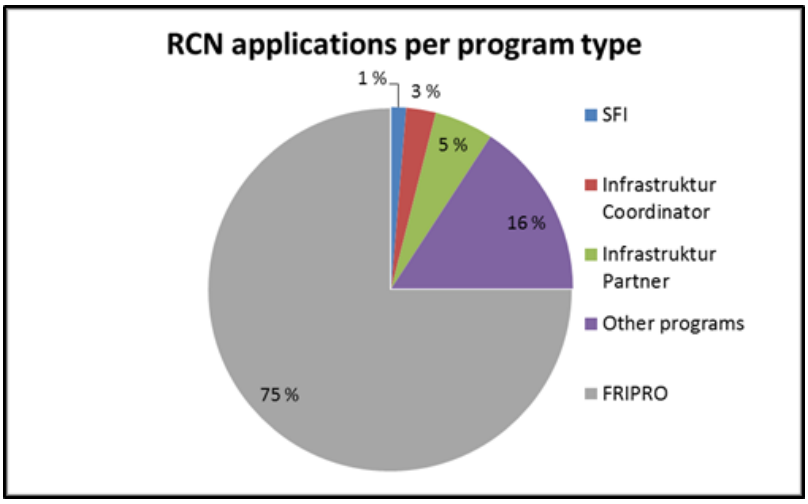

Søknadsaktivitet EU

I 2014 ble det sendt 61 søknader til EUs ulike programmer. Av søknadene sendt, er det kommet avgjørelse for 38 av dem. 7 (18,4 %) av søknadene fikk tilslag.

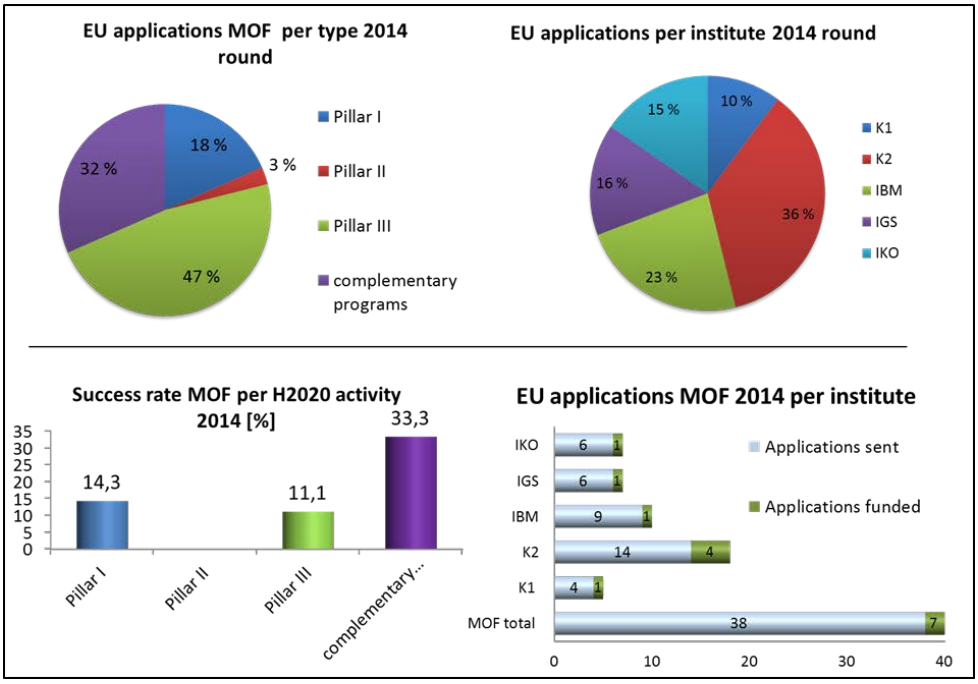

Søknadsaktivitet andre norske

Totalt er det registrert 87 søknader til «andre norske» bidragsytere. Oversikten er imidlertid ikke komplett og alle institutter skal i 2015 ha system for registrering av eksterne søknader om forskningsmidler. For søknader som får tilslag på nulldekningsbidragsfinansiering er det et krav av søknaden er godkjent og meldt fakultetet i forkant av innsendt søknad for at instituttet skal få dekket kostnader for fellesbidrag og husleie (dekkes 70 % av fellesmidler og 30% av instituttene selv fra 2015).

De viktigste kildene som er registrert er Kreftforeningen og Helse Vest (60 søknader), men Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen og Bergen medisinske forskningsstiftelse er også viktige bidragsytere.

Søknadsaktivitet- andre utenlandske

Aktiviteten på søknader til utenlandske kilder, er relativt liten. Det ble sendt 32 søknader i 2014. For 27 av disse er det tatt avgjørelse og vi fikk innvilget 5 (18,5%) av våre søknader.

Organisering av søknadsaktivitet og forskningsrådgivning

Flere institutter har etablert et godt system rundt sin søknadsaktivitet, med innmelding av søknader innen frister, bl.a. for å få oversikt over behov for støttefunksjoner. Fakultetet har to forskningsrådgivere. Forskningsadministrativ avdeling (FAA) er hovedansvarlig for alle EU-søknader fra UiB og går her inn med ressurser til våre forskere. FAA bidrar også på større søknader til bl.a. NFR.

Rådgivernes hovedoppgave er å bistå forskerne i søknadsprosessen og kvalitetssikre at søknaden inneholder de elementer som er bedt om i utlysningen. Bistand er i hovedsak gitt til EU-søknader og til store NFR søknader.
Mest støtte er gitt til EU og andre internasjonale søknader (86 % av alle søknadene).

Av de 71 søknadene som ble innvilget i 2014, hadde 13 fått hjelp av forskningsrådgiverne i søknadsfasen.

Forskningsrådgivning satt i system er relativt nytt ved fakultetet. Det er godt mottatt blant forskerne og lederne ved instituttene. Selv om de fleste skriver søknadene uten hjelp, er det fortsatt et stort potensiale for å utvikle denne funksjonen videre.

19.05.2015/ Corina Guder, Beathe Bjørneberg